

POLITI

Vejledning om politiets håndhævelse af tildækningsforbuddet

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. INDLEDNING	3
2. ANVENDELSESOMRÅDE FOR TILDÆKNINGSFORBUD	4
2.1. FORHOLDET MELLEM STRAFFELOVENS § 134 B OG § 134 C.....	4
2.2. BEKLÆDNINGSGENSTANDE	4
2.3. "OFFENTLIGT STED"	5
2.4. UNDTAGELSE TIL FORBUDET - ANERKENDELSESVÆRDIGT FORMÅL	5
2.4.1. IKKE OMFATTET AF FORBUD	5
2.4.2. SÆRLIGT OM RELIGIØSE ÅRSAGER	7
2.5. HÅNDHÆVELSE	7
2.5.1. BØDENIVEAU	7
2.5.2. IDENTIFIKATION OG REAKTIONSMULIGHEDER	7
2.5.3. NEGATIV SOCIAL KONTROL	8
3. DOKUMENTATION	10
4. REGISTRERING	10
4.1. GERNINGSKODE.....	10
5. NYTTIGE LINKS OG VIDEN	10
5.1 LINKS	10

1. INDLEDNING

Ved lov nr. 717 af 8. juni 2018 om ændring af straffeloven er der indsat en bestemmelse § 134 c om tildækningsforbud, der indebærer et forbud mod at bære maskering, heldækkende beklædning eller lignende i det offentlige rum.

Bestemmelsen har følgende ordlyd:

§ 134 c: Den, som på offentligt sted bærer en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt, straffes med bøde.

Stk. 2. Det i stk. 1 nævnte forbud gælder ikke for tildækning af ansigtet, der tjener et anerkendelsesværdigt formål.

Der er ved samme lov sket en justering af ordlyden af det eksisterende maskeringsforbud efter straffelovens § 134 b. Justeringen omfatter en modernisering af sprogbrugen i bestemmelsen, således at der alene – som undtagelse fra forbuddene efter § 134 b, stk. 1 og 2 – henvises til "et anerkendelsesværdigt formål" på samme måde som efter tildækningsforbuddet.

Loven træder i kraft den 1. august 2018. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Lovændringen betyder, at det fremover er forbudt på offentligt sted at bære beklædningsgenstande, der skjuler ansigtet. Dette omfatter tildækning af ansigtet, der sker ved beklædningsgenstande, herunder huer, hætter, tørklæder, masker, hjelme, heldækkende dragter, kunstige skæg mv.

Tildækningsforbuddet vil dog ikke omfatte tildækning af ansigtet, der tjener et anerkendelsesværdigt formål.

Justitsministeriet har i forbindelse med lovforslaget understreget, at ministeriet er optaget af, at politiet har det grundlag, der skal til for at håndtere et nyt tildækningsforbud på en god måde. Justitsministeriet har på denne baggrund udarbejdet en orienteringsskrivelse om tildækningsforbuddet, som vedlægges som bilag 1 til denne vejledning.

Denne vejledning har til formål – sammen med Justitsministeriets orienteringsskrivelse – at understøtte politiets indsats i forbindelse med håndhævelse af tildækningsforbuddet, herunder politiets fokuspunkter, reaktionsmuligheder og overordnede principper i forbindelse med håndhævelse af forbuddet.

I tilknytning til vejledningen er der som bilag 2 udarbejdet et actioncard om håndhævelse af sager om overtrædelse af tildækningforbuddet på offentlige steder, herunder i forbindelse med grænsekontrolsituationer.

2. ANVENDELSESOMRÅDE FOR TILDÆKNINGSFORBUD

2.1. FORHOLDET MEL- LEM STRAFFELOVENS § 134 b OG § 134 c

Det er ifølge straffelovens § 134 b, stk. 1 og 2, forbudt *i forbindelse med forsamlinger mv.* at færdes med ansigtet helt eller delvis tildækket med hætte, maske eller lignende på en måde, der er egnet til at hindre identifikation (maskeringsforbud). Efter § 134 b, stk. 3, som denne bestemmelse er affattet efter lovændringen, gælder forbuddet efter stk. 1 og 2 ikke for tildækning af ansigtet, der tjener et anerkendelsesværdigt formål.

Ved indsættelse af § 134 c i straffeloven er det fremadrettet forbudt at bære en beklædningsgenstand, der skjuler ansigtet i det offentlige rum (tildækningsforbud). Tildækningsforbuddet gælder dog ikke tildækning af ansigtet, der tjener et anerkendelsesværdigt formål. Forbuddet omfatter – i modsætning til forbuddet i straffelovens § 134 b om forsamlinger mv. – generelt tildækning af ansigtet i det offentlige rum.

I forbindelse med lovændringen er der sket en justering af ordlyden af det allerede eksisterende maskeringsforbud efter straffelovens § 134 b, således at undtagelsen fra forbuddet er formuleret ens i henholdsvis § 134 b og § 134 c.

2.2. BEKLÆDNINGSGENSTANDE

Den, som på offentligt sted bærer en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt, straffes med bøde, jf. straffelovens § 134 c, stk. 1.

Ved "ansigtet" forstås den del af hovedet, der afgrænses af pande, hage og ørerne.

Overtrædelse af tildækningsforbuddet omfatter tildækning af ansigtet ved én eller flere beklædningsgenstande. Som eksempler på beklædningsgenstande, der skjuler ansigtet kan nævnes burka, niqab og elefanthuer og lignende, hvor alene øjne og mund er synlige.

Øvrige beklædningsgenstande, der skjuler ansigtet kan f.eks. være:

- Huer
- Hætter
- Tørklæder
- Masker
- Hjelme
- Heldækkende dragter
- Kunstigt skæg mv.

Forbuddet omfatter alle personer og beklædningsgenstande. Det betyder, at forbuddet gælder uanset f.eks. religiøst eller politisk tilhørsforhold mv. Dog gælder forbuddet i medfør af § 134 c, stk. 2, ikke tildækning af ansigtet, der tjener et anerkendelsesværdigt formål.

Der skal i alle tilfælde foretages en konkret vurdering af, hvorvidt ansigtet må anses for "skjult". I denne forbindelse skal der foretages en vurdering af, hvorvidt det er muligt at se og aflæse personens ansigtsudtryk.

Masker, som alene dækker en persons næse- og mundåbning – f.eks. en luftforureningsmaske e.l. – anses som udgangspunkt ikke for at skjule ansigtet i strid med tildækningsforbuddet.

Omvendt vil det som udgangspunkt være forbudt at bære store masker e.l., der gør, at det ikke er muligt at se og aflæse den pågældende persons ansigtsudtryk, medmindre der er tale om et anerkendelsesværdigt formål, jf. afsnit 2.4.1.

2.3. "OFFENTLIGT STED"

Tildækningsforbuddet gælder på "offentligt sted", som svarer til det område, der er omfattet af ordensbekendtgørelsens § 2.

"Offentligt sted" omfatter alle veje eller andre steder, hvortil der er almindelig adgang, bl.a. fortove og stier, som benyttes til almindelig færdsel af en eller flere færdselsarter, samt offentligt tilgængelige parker, herunder idrætsanlæg, jernbanestationer, offentlige befordringsmidler – f.eks. busser og tog samt kørsel i taxa – og i åbningstiden butikker, butikcentre og offentlige kontorer.

"Offentligt sted" omfatter ikke kørsel i privat bil, herunder et privat lejet køretøj.

2.4. UNDTAGELSE TIL FORBUDET - anerkendelsesværdigt formål

Tildækningsforbuddet gælder ikke for tildækning af ansigtet, der tjener et anerkendelsesværdigt formål.

Der skal altid foretages en konkret vurdering i forhold til, hvorvidt en tildækning af ansigtet på offentligt sted – der som udgangspunkt er omfattet af forbuddet – er undtaget af forbuddet, fordi tildækningen tjener et anerkendelsesværdigt formål.

I denne vurdering skal der navnlig lægges vægt på:

- Beklædningsgenstandens karakter,
- Den konkrete anvendelse af beklædningsgenstanden, samt
- Den konkrete situation, hvori beklædningsgenstanden bæres

2.4.1. Ikke omfattet af forbud

Som eksempler på tildækning af ansigtet, der tjener et anerkendelsesværdigt formål, og som således ikke er omfattet af forbuddet kan nævnes:

- Anvendelse af beklædningsgenstande, f.eks. halstørklæde, hue eller lignende mod kulde, hvis det i den konkrete situation og efter omstændighederne – herunder i forhold til årstiden og vejrforholdene – må anses for sædvanlig og rimelig påklædning.
- Anvendelse af masker og kostumer i forbindelse med karnevaller, fastelavn, halloween, udklædningsfester, sportsbegivenheder og lignende.
- Anvendelse af masker og hjelme i forbindelse med jagt, fiskeri, sportsudøvelse og lignende, herunder f.eks. sikkerheds- eller camouflagedstyr, hvis det i den konkrete situation og efter omstændighederne foregår på en sædvanlig og rimelig måde.
- Anvendelse af forbindinger, masker eller lignende, der skyldes helbredsmæssige årsager.
- Tildækning i forbindelse med en konkret religiøs handling eller lignende, f.eks. i en religiøs bygning eller i forbindelse med et vielses- eller begravelsesritual mv. (uddybet i afsnit 2.4.2).
- Tildækning af ansigtet i en konkret arbejdsmæssig sammenhæng, hvis det efter omstændighederne sker på en sædvanlig og rimelig måde, f.eks. anvendelse af beskyttelses- eller sikkerhedsudstyr, beskyttelses-hjelme og åndedrætsværn.
- Udklædt personale i en butik, butikcenter mv., som "butiksmaskot" eller lignende, hvis det foregår på en sædvanlig og rimelig måde.
- Tildækning af ansigtet med henblik på opfyldelse af lovkrav og lignende – f.eks. færdselslovens regler om anvendelse af styrthjelm under kørsel af motorcykel mv.
- Såfremt tildækningen i sig selv kan anses for en meningstilkendegivelse, der er beskyttet af ytringsfriheden, f.eks. som led i en politisk sammenhæng. Det politifaglige skøn herom forudsættes foretaget på samme måde som det er tilfældet i forbindelse med håndhævelse af maskeringsforbuddet efter straffelovens § 134 b.

Tildækning af ansigtet under en almindelig transport til og fra et sted eller en sammenhæng mv., hvor tildækningen tjener et anerkendelsesværdigt formål, vil derimod som udgangspunkt være forbudt.

2.4.2. Særligt om religiøse årsager

Tildækning af ansigtet af religiøse årsager på offentlige steder er kun tilladt, hvis det sker i forbindelse med en religiøs handling mv., f.eks. i en religiøs bygning eller i forbindelse med et vielses- eller begravelsesritual mv.

Tildækning af ansigtet under en almindelig transport til og fra stedet for en religiøs handling, f.eks. fra en religiøs handling eller bygning, vil være forbudt. I sådanne situationer vil det derfor ikke være nok at henvise til, at en tildækning af ansigtet sker af religiøse årsager.

Der kan opstå situationer, hvor en person kortvarigt befinder sig foran en religiøs bygning inden indtræden i bygningen eller på en parkeringsplads til den religiøse bygning/sted. En sådan situation kan f.eks. opstå i forbindelse med, at en person, der er tildækket, har kørt til en religiøs handling i egen bil.

I sådanne situationer bør politiet som altid foretage en konkret vurdering og overveje, hvorvidt en håndhævelse af forbuddet er i overensstemmelse med intentionerne bag loven. Denne vurdering skal tages under hensyntagen til den konkrete situation. Politiets vurdering vil i sådanne situationer således i høj grad være situationsbestemt.

2.5. HÅNDHÆVELSE

Overtrædelse af tildækningsforbuddet straffes med bøde, jf. straffelovens § 134 c, stk. 1.

Straffelovens § 134 c, stk. 1 omfatter kun forsætlige forhold. Der kan derudover ikke straffes for forsøg på overtrædelse af tildækningsforbuddet. Det vil således ikke i sig selv være strafbart på offentligt sted at besidde beklædningsgenstande, f.eks. i en lomme eller i en taske, der kan bruges til at skjule ansigtet.

2.5.1. Bødeniveau

Det forudsættes, at straffen for overtrædelse af tildækningsforbuddet fastsættes som følgende:

- Straffen for en enkeltstående overtrædelse i førstegangstilfælde fastsættes som udgangspunkt til en bøde på 1.000 kr.
- Straffen i andengangstilfælde fastsættes som udgangspunkt til en bøde på 2.000 kr.
- Straffen i tredjegangstilfælde fastsættes som udgangspunkt til en bøde på 5.000 kr.
- Straffen i fjerdegangstilfælde og senere tilfælde fastsættes som udgangspunkt til en bøde på 10.000 kr.

2.5.2. Identifikation og reaktionsmuligheder

Vurderer politiet, at tildækningsforbuddet er overtrådt, skal sagen håndteres som enhver anden straffelovsovertrædelse under anvendelse af retsplejelov-

vens bestemmelser, herunder om politiets efterforskning og afhøring, anholdelse mv.

Politiet skal indledningsvis sikre sig identiteten på den antrufne person. Efter retsplejelovens § 750 er enhver pligtig til på forlangende at opgive navn, adresse og fødselsdato til politiet.

Det påhviler i den forbindelse politiet at sikre, at de opgivne oplysninger tilhører den antrufne person. Det skal som altid ske under fornøden hensyntagen til den konkrete situation og de tilknyttede omstændigheder. F.eks. gælder – i det omfang, det er relevant – de almindelige regler og principper om visitation og besigtigelse mv., jf. bl.a. retsplejelovens § 792 og § 792 e, f.eks. om, hvornår der bør anvendes en polititjenestemand af samme køn.

Såfremt situationen tilsiger det, kan der ske anholdelse af personen og indbringelse af den pågældende til en politistation.

Skønnes det nødvendigt at anholde en person i forbindelse med en sigtelse for overtrædelse af tildækningsforbuddet, skal anholdelsen ske så skånsomt som muligt, jf. retsplejelovens § 758.

I forbindelse med en overtrædelse af tildækningsforbuddet skal politiet påbyde den pågældende person at bringe den ulovlige adfærd til ophør, dvs. f.eks. fjerne en beklædningsgenstand, der skjuler ansigtet, eller at fjerne sig fra et offentligt sted.

Opstår der spørgsmål i forhold til den politimæssige håndhævelse af tildækningsforbuddet, skal disse søges afklaret gennem henvendelse til vagtchefen.

Observerer politiet, at en person, der netop har fået meddelt en bøde for overtrædelse af tildækningsforbuddet, på ny ifører sig beklædningsgenstanden, der skjuler ansigtet, foreligger der en ny overtrædelse af straffelovens § 134 c.

Det forudsættes, at politiet håndhæver forbuddet under behørig hensyntagen til personens integritet og uden unødige krænkelser af den pågældende.

2.5.3. Negativ social kontrol

Hvis politiet i forbindelse med en overtrædelse af tildækningsforbuddet får mistanke om, at den antrufne person er underlagt negativ social kontrol, skal politiet vurdere, om der er grundlag for at efterforske et strafbart forhold, eller om personen bør tilbydes hjælp og støtte mv.

Mistanke om negativ social kontrol kan f.eks. opstå, hvis personen giver udtryk for at være underlagt tvang eller andet pres for at bære ansigtstildækkende beklædning.

Det betyder bl.a., at politiet efter en konkret vurdering skal undersøge, om

der i øvrigt er oplysninger om personen i politiets systemer, f.eks. på grund af tidligere tilfælde af husspektakler mv., eller at der eventuelt er andre indikationer på, at personen kan være udsat for negativ social kontrol.

Konkret betyder det, at politiet i disse situationer bl.a. vil skulle overveje, om der er behov for at vejlede om muligheden for at søge rådgivning og støtte til at komme ud af et undertrykkende miljø mv., herunder at personen – hvis det er en kvinde – kan kontakte et kvindekrisecenter.

Politiet har også selv mulighed for at henvise eventuelt omfattede kvinder til et kvindekrisecenter, hvis det oplyses, at kvinden har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold.

Såfremt det i den konkrete situation vurderes, at der som led i den almindelige indsats over for negativ social kontrol og æresrelaterede forbrydelser mv. er behov for det, kan der i fornødent omfang iværksættes konkrete forebyggelses- eller beskyttelsesforanstaltninger, f.eks. i form af sikring af pågældendes hjem, flytning til anden adresse mv.

Det påhviler i sådanne tilfælde politiet at inddrage og videregive oplysninger om den pågældende person til kommunen, hvis det konkret vurderes nødvendigt for at forebygge, at den antrufne person udsættes for negativ social kontrol, eller hvis politiet vurderer, at der er tale om en socialt udsat familie med børn, som har behov for særlig støtte, herunder på grund af oplysninger om mistrivsel, tvang, trusler eller vold i familien.

Herefter er kommunerne efter serviceloven ansvarlige for at yde hjælp og støtte til den pågældende familie bl.a. med henblik på at forebygge sociale problemer.

2.5.4. Særligt om håndhævelse i forhold til mindreårige

I forbindelse med sager om overtrædelse af tildækningsforbuddet, hvor den sigtede er mellem 15 og 18 år, vil sagen skulle behandles som alle andre sager, men der bør i sådanne sager – i fornødent omfang – være særlig opmærksomhed på eventuel negativ social kontrol, jf. ovenfor.

I forbindelse med sager om overtrædelse af tildækningsforbuddet, hvor den antrufne er under 15 år, bør politiet søge den ulovlige adfærd bragt til ophør. Også her bør der – i fornødent omfang – være særlig opmærksom på negativ social kontrol, og er der tale om sager, hvor der kan være tale om negativ social kontrol, skal der ske opfølgning i forhold hertil i form af udarbejdelse af social rapport mv. I sådanne sager bør der tillige tages kontakt til hjemmet for nærmere at få belyst en eventuel mistanke om negativ social kontrol.

3. DOKUMENTATION

I sager om overtrædelse af tildækningsforbuddet er det vigtigt at sikre dokumentation af selve lovovertrædelsen og omstændighederne omkring den gennem optagelse af foto eller video.

Der kan endvidere i konkrete tilfælde være behov for at udfærdige en observationsrapport med henblik på yderligere dokumentation af forholdene, f.eks. vejrlig og andre tilstedeværende personers påklædning mv.

4. REGISTRERING

4.1. Gerningskode

Følgende ny gerningskode er oprettet og skal benyttes:

Gerningskode	Paragraf	Tekst
70418	Straffelovens § 134 c	Tildækningsforbud, overtrædelse af

Der er ikke oprettet særskilt gerningskode i forbindelse med sager, hvor politiet mistænker, at den antrufne person er underlagt negativ social kontrol. I disse sager er det tilstrækkeligt, at det i tekstfeltet anføres, at politiet har indledt en undersøgelse i forhold til negativ social kontrol.

5. NYTTIGE LINKS OG VIDEN

5.1 Links

For nærmere information se lovforslag nr. L 219 og de spørgsmål, der blev besvaret i forbindelse med Folketingets behandling af lovforslaget. Der henvises i den forbindelse til sagsforløbet for lovforslaget, som kan søges via loven eller lovforslaget på retsinformation.dk.

